

Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020

Źródło: Autism-Europe

Komisja Europejska

Bruksela, dnia 15.11.2010 r.
COM(2010) 636 wersja ostateczna

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów

Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020 Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier

{SEC(2010) 1323}
{SEC(2010) 1324}

**Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego,
Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
i Komitetu Regionów**

**Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020
Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier**

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Cele i działania.....	4
2.1. Obszary działania.....	4
2.2. Realizacja strategii.....	9
3. Podsumowanie.....	11

1. WPROWADZENIE

Jedna na sześć osób w Unii Europejskiej (UE) jest niepełnosprawna¹ w stopniu od lekkiego do znacznego, co oznacza, że około 80 milionów ludzi nie ma możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i ekonomicznym z powodu barier wynikających z postaw społecznych i środowiska. Wśród osób niepełnosprawnych stopa ubóstwa jest o 70% wyższa od przeciętnej², częściowo ze względu na ograniczony dostęp do zatrudnienia.

Ponad jedna trzecia osób powyżej 75. roku życia jest niepełnosprawna w stopniu, który ogranicza ich możliwości, a ponad 20% z nich w znacznym stopniu³. Ponadto, liczby te będą wzrastać w miarę starzenia się społeczeństwa UE.

Zadaniem UE i państw członkowskich jest poprawa społecznej i ekonomicznej sytuacji osób niepełnosprawnych.

- Artykuł 1 Karty praw podstawowych głosi, że „Godność człowieka jest nienaruszalna. Musi być szanowana i chroniona.” Artykuł 26 głosi, że „Unia uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.” Dodatkowo, artykuł 21 zabrania jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność.
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) wymaga, aby Unia walczyła z dyskryminacją ze względu na niepełnosprawność przy określaniu i realizowaniu swojej polityki i działalności (artykuł 10) i daje jej uprawnienia do przyjęcia przepisów, które będą zajmować się przypadkami takiej dyskryminacji (artykuł 19).
- Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ), pierwszy międzynarodowy akt prawny, dla którego UE i jej państwa członkowskie są stronami, wkrótce będzie miała zastosowanie w całej UE⁴. Konwencja ONZ zobowiązuje Państwa-Strony do ochrony i zabezpieczenia wszystkich praw człowieka i podstawowych swobód osób niepełnosprawnych.

Według Konwencji ONZ, osoby niepełnosprawne to takie, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi w celu rozwiązania przeszkód dla Europy bez barier, przyjmując ostatnie rezolucje Parlamentu Europejskiego i Rady⁵. Strategia ta wyznacza ramy dla działań na poziomie europejskim, jak również działań na szczeblu krajowym, w odpowiedzi na zróżnicowaną sytuację kobiet, mężczyzn i dzieci z niepełnosprawnością.

---

¹ Moduł ad hoc badania aktywności ekonomicznej ludności UE w zakresie zatrudnienia osób niepełnosprawnych (*EU Labour Force Survey ad hoc module on employment of disabled people - LFS AHM*), 2002.

² Europejskie badanie warunków życia ludności (*EU Statistics on Income and Living Conditions: EU-SILC*), 2004 r.

³ LFS AHM i EU-SILC 2007.

⁴ Konwencja ONZ została przyjęta w 2007 r. i podpisana przez wszystkie państwa członkowskie oraz przez UE. W październiku 2010 r. ratyfikowało ją 16 państw członkowskich (BE, CZ, DK, DE, ES, FR, IT, LV, LT, HU, AT, PT, SI, SK, SE, UK), a pozostałe są w trakcie ratyfikacji. Konwencja ONZ będzie obowiązywać UE i stanowić część porządku prawnego UE.

⁵ Rezolucje Rady (SOC 375 z 2 czerwca 2010 r.) oraz 2008/C 75/01 i rezolucja Parlamentu Europejskiego B6-0194/2009, P6_TA(2009)0334.

Pełne gospodarcze i społeczne uczestnictwo osób niepełnosprawnych jest niezbędne, jeśli unijna strategia Europa 2020⁶ ma odnieść sukces w tworzeniu inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. Budowanie społeczeństwa, które włącza wszystkich, również stwarza nowe możliwości dla rynku i stymuluje innowacyjność. Istnieje silne uzasadnienie biznesowe dla tworzenia usług i produktów dostępnych dla wszystkich, ze względu na zapotrzebowanie ze strony coraz większej liczby starzejących się konsumentów. Na przykład, rynek UE dla urzędzeń pomocniczych (o szacunkowej wartości rocznej ponad 30 mld €)⁷ jest nadal rozdrobiony, a urządzenia są drogie. Polityka i ramy regulacyjne nie odzwierciedlają odpowiednio potrzeb osób niepełnosprawnych, podobnie jest w przypadku rozwoju produktów i usług. Wiele towarów i usług, a także większość obszarów zabudowanych, wciąż nie jest wystarczająco dostępnych.

Kryzys gospodarczy miał negatywny wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych sprawiając, że pilne działania są tym bardziej konieczne. Strategia ma na celu poprawić jakość życia ludzi, a także przynieść większe korzyści dla społeczeństwa i gospodarki, bez zbędnego obciążenia dla przemysłu i administracji.

2. CELE I DZIAŁANIA

Ogólnym celem tej strategii jest stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z pełni praw oraz czerpania korzyści z uczestnictwa w społeczeństwie i gospodarce europejskiej, w szczególności poprzez jednolity rynek. Osiągnięcie tego celu oraz zapewnienie skutecznego wdrożenia Konwencji ONZ w całej UE wymaga spójności. Ta strategia określa działania na szczeblu UE, które uzupełniają działania krajowe i określa mechanizmy⁸ potrzebne do wdrożenia Konwencji ONZ na poziomie UE, w tym wewnątrz instytucji UE. Określa ona także wsparcie potrzebne do finansowania, badań, podnoszenia świadomości, statystyk i gromadzenia danych.

Strategia skupia się na eliminacji barier⁹. Komisja określiła osiem głównych obszarów działania: dostępność, uczestnictwo, równość, zatrudnienie, edukacja i szkolenia, ochrona socjalna, zdrowie i działania zewnętrzne. Dla każdego obszaru identyfikowane są kluczowe działania, z nadrzędnym celem na poziomie UE ujętym w ramkę. Obszary te wybrano ze względu na ich potencjalny wkład w cele ogólne strategii i Konwencji ONZ, powiązane dokumenty polityki instytucji UE oraz Rady Europy, a także wyniki planu działania UE na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2003-2010 oraz konsultacji z państwami członkowskimi, zainteresowanymi stronami i ogółem społeczeństwa. Odniesienia do krajowych działań mają na celu uzupełnienie działań na szczeblu UE, a nie pokrycie wszystkich zobowiązań krajowych w ramach Konwencji ONZ. Komisja będzie również rozwiązywać sytuację osób niepełnosprawnych za pośrednictwem strategii Europa 2020, jej inicjatyw przewodnich oraz ożywienia jednolitego rynku.

2.1 OBSZARY DZIAŁANIA

1 – Dostępność

---

⁶ COM(2010) 2020.

⁷ Deloitte & Touche: Dostęp do urzędzeń wspomagających w UE, 2003 oraz Badania BCC, 2008.

⁸ Artykuł 33. Konwencji ONZ.

⁹ Zgodnie z Eurobarometrem 2006, 91% respondentów uważa, że większe środki powinny być przeznaczane na eliminowanie fizycznych przeszkód dla osób niepełnosprawnych.

„Dostępność” jest zdefiniowana w ten sposób, że osoby niepełnosprawne mają dostęp, na równych zasadach z innymi osobami, do środowiska fizycznego, transportu, informacji, technologii i systemów komunikacji (ICT), oraz innych obiektów i usług. Nadal istnieją poważne bariery w tych wszystkich obszarach. Na przykład, średnio w UE-27, tylko 5% publicznych stron internetowych jest w pełni zgodnych ze standardami dostępności obowiązującymi w środowisku internetowym, ale więcej z nich jest chociaż częściowo dostępnych. Wielu nadawców telewizyjnych sporadycznie zapewnia napisy i programy z audiodeskrypcją¹⁰.

Dostępność jest wstępnym warunkiem uczestnictwa w społeczeństwie i gospodarce, ale UE wciąż ma długą drogę do przebycia w osiągnięciu tego celu. Komisja proponuje zastosowanie instrumentów prawnych i innych, takich jak standaryzacja, w celu optymalizacji dostępności obszarów zabudowanych, transportu oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych, zgodnie z flagowymi założeniami Agendy Cyfrowej i Unii Innowacji. W oparciu o ulepszone zasady stanowienia prawa, Komisja będzie badać zasadność przyjęcia środków regulacyjnych w celu zapewnienia dostępności produktów i usług, w tym działania zwiększające stosowanie zamówień publicznych (okazały się bardzo skuteczne w USA¹¹). Zachęci to do włączania dostępności i zasady „projektowania dla wszystkich” do programów nauczania i szkoleń w odpowiednich profesjach. Spowoduje to również rozwój rynku dla technologii wspomagających w całej UE. Po dalszych konsultacjach z państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami, Komisja rozważy przedstawienie „Europejskiego aktu w sprawie dostępności” do 2012 roku. Może on obejmować opracowanie specyficznych norm dla poszczególnych sektorów, w celu znacznej poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego dostępnych produktów i usług.

Działania UE będą wspierać i uzupełniać krajowe działania w celu zapewnienia dostępności i usuwania istniejących barier oraz poprawy dostępu i wyboru technologii wspomagających.

Zapewnienie dostępu do towarów, usług, w tym usług publicznych i urzędzeń wspomagających dla osób niepełnosprawnych.

2 – Uczestnictwo

Nadal wiele przeszkód uniemożliwia osobom niepełnosprawnym pełne korzystanie z ich praw podstawowych – w tym ich praw jako obywateli Unii – i ogranicza ich udział w życiu społecznym, na równych prawach z innymi. Prawa te obejmują prawo do swobodnego przemieszczania się, do wyboru, gdzie i jak żyć oraz do pełnego dostępu do kultury, rekreacji i sportu. Na przykład osoba ze stwierdzoną niepełnosprawnością, po przeniesieniu się do innego kraju UE, może stracić dostęp do świadczeń krajowych, takich jak darmowy lub ulgowy transport publiczny.

Komisja będzie dążyć do:

- pokonywania przeszkód w realizacji praw osób niepełnosprawnych jako konsumentów, osób prywatnych, studentów, podmiotów gospodarczych i politycznych; rozwiązania problemów związanych z mobilnością wewnątrz UE, ułatwiania i promowania korzystania z europejskiego modelu karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych;

¹⁰ EC (2007), SEC(2007) 1469, s. 7.

¹¹ Dział 508 „Rehabilitation Act” i „Architectural Barriers Act”.

- wspierania przejścia od instytucjonalnych do środowiskowych systemów opieki poprzez korzystanie z funduszy strukturalnych i Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich w celu wspierania rozwoju opieki środowiskowej i podnoszenia świadomości na temat sytuacji osób niepełnosprawnych mieszkających w domach opieki, w szczególności dzieci i osób starszych;
- poprawy dostępności do sportu, rekreacji, organizacji związanych z kulturą i rekreacją, działań, wydarzeń, miejsc, towarów i usług, w tym audiowizualnych; promowania udziału w imprezach sportowych i organizacji tychże dla osób niepełnosprawnych; poszukiwania sposobów ułatwienia korzystania z języka migowego oraz alfabetu Braille'a w kontaktach z instytucjami UE; poprawy dostępności procesu głosowania, aby ułatwić obywatelom UE korzystanie z praw wyborczych; usprawnienia transgranicznego przesyłania dzieł chronionych prawem autorskim w dostępnych formatach; promowania korzystania z możliwości odstępstw przewidzianych w dyrektywie w sprawie praw autorskich.¹²

Działania UE będą wspierać działania na szczeblu krajowym w celu:

- osiągnięcia przejścia od instytucjonalnych do środowiskowych systemów opieki, w tym wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich na zasoby ludzkie i szkolenia z dostosowania infrastruktury socjalnej, rozwój systemów finansowania osobistej opieki, wspieranie należytych warunków pracy zawodowych opiekunów, wsparcie dla rodzin i opiekunów nieformalnych;
- udostępnienia sportu, rekreacji, działań oraz organizacji związanych z kulturą i rekreacją , a także korzystania z możliwości odstępstw przewidzianych w dyrektywie w sprawie praw autorskich.

Osiągnięcie pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym poprzez:

- umożliwienie im korzystania ze wszystkich korzyści płynących z obywatelstwa UE;
- usunięcie barier administracyjnych i barier wynikających z postawy otoczenia, w celu zapewnienia im pełnego i równego uczestnictwa w życiu społecznym;
- zapewnienie im wysokiej jakości usług środowiskowych, w tym dostępu do osobistej opieki.

3 – Równość

Ponad połowa Europejczyków uważa, że dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność lub wiek jest powszechna w UE¹³. Zgodnie z wymogami art. 1, 21 i 26 Karty praw podstawowych UE oraz art. 10 i 19 TFUE, Komisja będzie działać na rzecz równego traktowania osób niepełnosprawnych w sposób dwutorowy. Będzie się to wiązało z wykorzystaniem istniejącego prawodawstwa UE w celu zapewnienia ochrony przed dyskryminacją i realizacji aktywnej polityki zwalczania dyskryminacji i promowania równości szans w polityce Komisji. UE będzie także zwracać uwagę na skumulowany wpływ dyskryminacji, której osoby niepełnosprawne mogą doświadczyć z innych względów, takich jak narodowość, wiek, rasa lub pochodzenie etniczne, płeć, religia lub światopogląd, a także orientacja seksualna.

¹² Dyrektywa 2001/29/WE. Protokół ustaleń zainteresowanych stron podpisany dnia 14.09.2009 r.

¹³ Eurobarometr, badanie specjalne 317.

Komisja zapewni również, że Dyrektywa 2000/78/WE¹⁴ w sprawie zakazu dyskryminacji w kwestii zatrudnienia zostanie w pełni wdrożona; będzie promować różnorodność i zwalczanie dyskryminacji w ramach kampanii uświadamiających na szczeblu unijnym i krajowym oraz wspierać aktywność organizacji pozarządowych działających w tym obszarze na poziomie UE.

Działania UE będą wspierać i uzupełniać polityki i programy krajowe promujące równość, na przykład poprzez propagowanie zgodności ustawodawstwa państw członkowskich z Konwencją ONZ.

Wyeliminowanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność w UE.

4 – Zatrudnienie

Wysokiej jakości miejsca pracy zapewniają niezależność ekonomiczną, sprzyjają osiągnięciom osobistym i zapewniają najlepszą ochronę przed ubóstwem. Jednakże, wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi tylko około 50%¹⁵. Do osiągnięcia celów UE w zakresie wzrostu gospodarczego, więcej osób niepełnosprawnych musi mieć zatrudnienie na otwartym rynku pracy i uzyskiwać dochody. Komisja wykorzysta pełny potencjał strategii Europa 2020 i jej programu na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia poprzez zapewnienie państwom członkowskim analizy, wytycznych politycznych, wymiany informacji i innego wsparcia. Poprawi ona wiedzę o sytuacji w zakresie zatrudnienia niepełnosprawnych kobiet i mężczyzn, zidentyfikuje wyzwania i zaproponuje środki zaradcze. Będzie zwracać szczególną uwagę na młode osoby niepełnosprawne, w czasie ich przejścia od kształcenia do zatrudnienia. Zajmie się mobilnością wewnątrz tego samego zawodu, na otwartym rynku pracy i w zakładach pracy chronionej, poprzez wymianę informacji i wzajemne uczenie się. Będzie się również zajmować, z udziałem partnerów społecznych, kwestią samozatrudnienia i wysokiej jakości miejsc pracy, w tym takimi aspektami jak warunki pracy i rozwój kariery zawodowej. Komisja zwiększy swoje wsparcie dla dobrowolnych inicjatyw promujących zarządzanie różnorodnością w miejscu pracy, takich jak „karty różnorodności” podpisywane przez pracodawców i Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej.

Działania UE będą wspierać i uzupełniać działania krajowe w celu: analizowania sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy; walki z tymi przyzwyczajeniami i pułapkami, które zniechęcają je do wejścia na rynek pracy; pomocy w integracji na rynku pracy przy wykorzystaniu Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS); rozwijania aktywnej polityki rynku pracy; udostępniania kolejnych miejsc pracy; rozwoju usług w zakresie pośrednictwa pracy, wspierania struktur i szkoleń w miejscu pracy; promowania korzystania z ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych¹⁶, które umożliwia przyznawanie pomocy państwa bez uprzedniego powiadomienia Komisji.

Umożliwienie większej liczbie osób niepełnosprawnych zarabiania na życie na otwartym rynku pracy.

5 – Edukacja i szkolenia

W grupie wiekowej 16-19 lat nie kształcą się 37% osób o znacznie ograniczonych możliwościach i 25% osób ograniczonych w pewnym stopniu, wobec 17% osób bez takich ograniczeń¹⁷. Dostęp do

¹⁴ Dyrektywa Rady 2000/78/WE (OJ L 303, 2.12.2000, s. 16).

¹⁵ LFS AHM 2002.

¹⁶ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 (OJ L 214, 9.8.2008, s. 3).

¹⁷ LFS AHM 2002.

głównego nurtu edukacji dla dzieci o znacznym stopniu niepełnosprawności jest trudny i są one niekiedy izolowane od zdrowych rówieśników. Osoby niepełnosprawne, w szczególności dzieci, muszą być integrowane w odpowiedni sposób w ogólnym systemie edukacji i powinny mieć zapewnione indywidualne wsparcie.

Z pełnym poszanowaniem odpowiedzialności państw członkowskich za treść nauczania i organizację systemów edukacyjnych, Komisja będzie wspierać wysokiej jakości edukację włączającą oraz szkolenia, w ramach inicjatywy „Mobilna młodzież”. Pozwoli to na zwiększenie wiedzy na temat poziomów kształcenia i szans dla osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie ich mobilności poprzez ułatwienie uczestnictwa w programie „Uczenie się przez całe życie”.

Działania UE będą wspierać krajowe wysiłki poprzez ET 2020, strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie edukacji i szkoleń¹⁸, w celu usunięcia barier prawnych i organizacyjnych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do ogólnego systemu edukacji i kształcenia przez całe życie; UE będzie dążyć do zapewnienia odpowiedniego wsparcia dla edukacji włączającej i zindywidualizowanego kształcenia oraz wczesnej identyfikacji szczególnych potrzeb; zapewni odpowiednie szkolenia i wsparcie dla osób pracujących na wszystkich poziomach kształcenia i sporządzi sprawozdanie na temat wskaźników aktywności i wyników.

Promowanie edukacji włączającej i kształcenia przez całe życie dla uczniów i studentów niepełnosprawnych.

6 – Ochrona socjalna

Niższy udział w edukacji ogólnej i na rynku pracy prowadzi do nierówności dochodów i ubóstwa osób niepełnosprawnych, jak również do ich społecznego wykluczenia i izolacji. Osoby niepełnosprawne muszą mieć możliwość korzystania z systemów ochrony socjalnej i programów ograniczania ubóstwa, pomocy w zakresie niepełnosprawności, programów mieszkaniowych i innych usług publicznych oraz rent i świadczeń emerytalnych. Komisja będzie zwracać uwagę na te kwestie poprzez Europejski program walki z ubóstwem. Obejmie to ocenę adekwatności i stabilności systemów ochrony socjalnej i wsparcia z EFS. Z pełnym poszanowaniem kompetencji państw członkowskich, UE będzie wspierać krajowe działania w celu zapewnienia jakości i trwałości systemów ochrony socjalnej dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez wymianę praktyki i wzajemnego uczenia się.

Działanie na rzecz godnych warunków życia dla osób niepełnosprawnych.

7 - Zdrowie

Osoby niepełnosprawne mogą mieć ograniczony dostęp do służby zdrowia, w tym rutynowych zabiegów medycznych, co prowadzi do nierówności zdrowotnych niezwiązanych z ich niepełnosprawnością. Osoby te mają prawo do równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym profilaktyki oraz specjalnych, przystępnych dla nich, usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych wysokiej jakości, które uwzględnią ich potrzeby, w tym te związane z pęcią. Jest to przede wszystkim zadaniem państw członkowskich, które są odpowiedzialne za organizację i świadczenie usług zdrowotnych i opieki medycznej. Komisja będzie wspierać rozwój polityki równego dostępu do opieki zdrowotnej, w

¹⁸ Konkluzje Rady z dnia 12 maja 2009 w sprawie ET 2020 (OJ C 119, 28.5.2009, s.2)

tym wysokiej jakości świadczeń i usług rehabilitacyjnych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych. Będzie zwracać szczególną uwagę na osoby niepełnosprawne przy realizacji polityki w celu zwalczania nierówności w zakresie zdrowia; będzie wspierać działania w dziedzinie zdrowia i bezpieczeństwa w pracy, w celu zmniejszenia ryzyka niepełnosprawności będącej wynikiem pracy zawodowej i w celu poprawy reintegracji pracowników niepełnosprawnych¹⁹; i działać, aby zapobiec tym zagrożeniom.

Działania UE będą wspierać krajowe środki w tworzeniu dostępnych, niedyskryminujących świadczeń zdrowotnych i usług; promowaniu świadomości o różnych rodzajach niepełnosprawności w szkołach medycznych i w programach nauczania dla pracowników służby zdrowia; zapewnieniu odpowiednich świadczeń rehabilitacyjnych; promowaniu zdrowia psychicznego i rozwoju wczesnej interwencji i oceny potrzeb.

Zwiększenie równego dostępu do świadczeń zdrowotnych i powiązanych usług dla osób niepełnosprawnych.

8 - Działania zewnętrzne

UE i państwa członkowskie powinny promować prawa osób niepełnosprawnych w swoich działaniach zewnętrznych, w tym w programach rozszerzenia UE, sąsiedztwa i rozwoju. Komisja będzie działać w miarę potrzeby w szerszym kontekście niedyskryminacji, aby podkreślić zagadnienie niepełnosprawności jako kwestię praw człowieka w działaniach zewnętrznych UE; podnosić świadomość Konwencji ONZ i potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym dostępności w obszarze pomocy kryzysowej i humanitarnej; umacniać sieć koordynatorów ds. niepełnosprawności, zwiększać świadomość zagadnień związanych z niepełnosprawnością w delegaturach UE; zapewnić, że kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące poczynią postępy w promowaniu praw osób niepełnosprawnych, a także zapewnić, że instrumenty finansowe dla pomocy przedakcesyjnej używane są w celu poprawy ich sytuacji.

Działania UE będą wspierać i uzupełniać krajowe inicjatywy dotyczące kwestii niepełnosprawności w dialogu z państwami trzecimi, a w stosownych przypadkach łączyć kwestię niepełnosprawności i realizacji Konwencji ONZ, z uwzględnieniem zobowiązań podjętych w Akrcze, dotyczących skuteczności pomocy. UE będzie wspierać porozumienia i zobowiązania międzynarodowe w kwestii niepełnosprawności na forum międzynarodowym (ONZ, Rada Europy, OECD).

Wspieranie praw osób niepełnosprawnych w ramach działań zewnętrznych UE.

2.2 Realizacja strategii

Niniejsza strategia wymaga wspólnego i odnowionego zaangażowania instytucji UE i wszystkich państw członkowskich. Działania w głównych obszarach opisanych powyżej muszą być oparte o następujące instrumenty ogólne:

1 – Podnoszenie świadomości

Komisja będzie działać w celu zagwarantowania, że osoby niepełnosprawne są świadome swoich praw, zwracając szczególną uwagę na dostępność materiałów i kanałów informacyjnych. Będzie wspierać ideę „projektowania dla wszystkich” w odniesieniu do produktów, usług i środowisk.

---

¹⁹ Strategia UE w dziedzinie zdrowia i bezpieczeństwa w pracy 2007-2012 - COM(2007) 62.

Działania UE będą wspierać i uzupełniać krajowe kampanie podnoszenia świadomości publicznej na temat potencjału i wkładu osób niepełnosprawnych oraz wspierać wymianę dobrych praktyk w ramach grupy wysokiego szczebla ds. niepełnosprawności (DHLG).

Zwiększenie świadomości społeczeństwa w kwestii niepełnosprawności i sprzyjanie wzrostowi wiedzy wśród osób niepełnosprawnych o ich prawach i możliwościach korzystania z nich.

2 – Wsparcie finansowe

Komisja będzie dążyć do zapewnienia, że programy UE w obszarach polityki istotnych dla osób niepełnosprawnych oferują możliwości finansowania, na przykład w programach badawczych. Koszt działań umożliwiających osobom niepełnosprawnym udział w programach UE powinien być kwalifikowalny do zwrotu. Instrumenty finansowe UE, w szczególności fundusze strukturalne, muszą być wdrażane w przystępny i niedyskryminujący sposób.

Działania UE będą wspierać i uzupełniać krajowe wysiłki na rzecz poprawy dostępności i zwalczać dyskryminację poprzez główne źródła finansowania, właściwe stosowanie artykułu 16 ogólnego rozporządzenia w sprawie funduszy strukturalnych²⁰ i poprzez maksymalizację wymagań dotyczących dostępności w zamówieniach publicznych. Wszystkie działania powinny być realizowane zgodnie z europejskim prawem konkurencji, w szczególności przepisami dotyczącymi pomocy państwa.

Optymalizacja wykorzystania instrumentów finansowania UE dla dostępności i niedyskryminacji oraz zwiększenie wiedzy na temat możliwości finansowania związanych z niepełnosprawnością w programach po 2013 roku.

3 – Gromadzenie statystyk i danych oraz monitorowanie

Komisja będzie dążyć do usprawnienia przepływu informacji na temat niepełnosprawności zebranych w badaniach społecznych UE (Statystyki UE w sprawie dochodów i warunków życia, moduł ad hoc badania aktywności ekonomicznej ludności, europejskie badanie zdrowia), opracowania specjalnego badania dotyczącego przeszkód w integracji społecznej osób niepełnosprawnych i zaprezentowania zestawu wskaźników do monitorowania ich sytuacji w odniesieniu do głównych celów strategii Europa 2020 (edukacji, zatrudnienia i walki z ubóstwem). O przyczynienie się do tego zadania poprzez gromadzenie danych oraz prowadzenie badań naukowych i analiz, zwrócono się do Agencji Praw Podstawowych UE, w ramach jej mandatu.

Komisja stworzy również internetowe narzędzie umożliwiające przegląd praktycznych działań i prawodawstwa, służących do wdrożenia konwencji ONZ.

Działania UE będą wspierać i uzupełniać wysiłki państw członkowskich w zbieraniu statystyk i danych na temat barier utrudniających osobom niepełnosprawnym korzystanie z ich praw.

Uzupełnianie bazy okresowych danych statystycznych dotyczących niepełnosprawności w celu monitorowania sytuacji osób niepełnosprawnych.

4 – Mechanizmy wymagane przez Konwencję ONZ

²⁰ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (OJ L 210, 31.7.2006, s. 25).

Ramy zarządzania wymagane na podstawie artykułu 33 Konwencji ONZ (punkty kontaktowe, mechanizmy koordynacji, niezależny mechanizm i udział osób niepełnosprawnych i ich organizacji) muszą być wprowadzone na dwóch poziomach: w państwach członkowskich, w szerokim zakresie polityk UE oraz w instytucjach UE. Na poziomie UE zostaną stworzone mechanizmy koordynacji w oparciu o istniejące usługi, zarówno pomiędzy służbami Komisji a instytucjami UE, jak i między UE a państwami członkowskimi. Realizacja tej strategii i Konwencji ONZ będzie regularnie omawiana w ramach grupy wysokiego szczebla ds. niepełnosprawności (DHLG) z przedstawicielami państw członkowskich i ich krajowych punktów koordynacji, Komisji, osób niepełnosprawnych i ich organizacji oraz innych zainteresowanych stron. Grupa będzie nadal przygotowywać raporty z postępu prac na nieformalne spotkania ministrów.

Ponadto, ustanowione zostaną ramy monitorowania, zawierające jeden lub więcej niezależnych mechanizmów, w celu wspierania, ochrony i monitorowania wdrażania Konwencji ONZ. Po zawarciu Konwencji ONZ i rozważeniu możliwej roli wielu istniejących organów i instytucji UE, Komisja proponuje ramy zarządzania bez zbędnych obciążeń administracyjnych, aby ułatwić wprowadzenie w życie Konwencji ONZ w Europie.

Do końca 2013 roku Komisja przedstawi sprawozdanie z postępów osiągniętych dzięki niniejszej strategii, obejmujących realizację działań, postęp na poziomie krajowym i raport UE dla Komitetu ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych²¹. Komisja wykorzysta statystyki i zgromadzone dane w celu zilustrowania zmian w różnicach między sytuacją osób niepełnosprawnych a reszty społeczeństwa, oraz do ustanowienia wskaźników w zakresie niepełnosprawności związanych z celami strategii Europa 2020, w zakresie edukacji, zatrudnienia i ograniczania ubóstwa. Pozwoli to na rewizję strategii i działań. Kolejne sprawozdanie planowane jest na 2016 r.

3. PODSUMOWANIE

Niniejsza strategia ma na celu wykorzystanie połączonego potencjału Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Konwencji ONZ oraz pełne wykorzystanie strategii Europa 2020 i jej instrumentów. Rozpoczyna ona proces wzmocnienia pozycji osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym na równych zasadach z innymi osobami. Wraz z procesem starzenia się populacji Europy, działania te będą miały wymierny wpływ na jakość życia coraz większej części społeczeństwa. W ramach tej strategii Instytucje UE i państwa członkowskie są wezwane do podjęcia współpracy na rzecz budowania dla wszystkich Europy bez barier.

---

²¹ Artykuły 35 i 36 Konwencji ONZ.